

Bilag 15.**Sjællands Stifts Bispekontor.**

Ved Skrivelse af 25de Marts d. N. og senere dertil sig sluttende Skrivelser har det høitærede Ministerium meddelt mig vedkommende Examenkommissionens Forslag til forandrede Bestemmelser for Skolelærer- og Skolelærerindeexamen af 29de November f. N. tilligemed de derom indkomne Betænkninger fra de kongelige Seminariers Forstandere, fra Docent Fjord og fra Medlem af Examenkommissionen Pastor Møller. Ligeledes fandtes vedlagt Seminariedirektionernes og Seminarieforstandernes Skrivelser om en Forespørgsel fra Ministeriet angaaende Hensigtsmæssigheden af Vi-beholdelsen af den Ordning, hvorved de, der have taget Præliminærexamen, fritages for en Række Fag ved Skolelærerexamen. Ministeriet har derhos begjært mine Ytringer om førstnævnte Forslag særlig med Hensyn til Fordringerne til Prøverne i Religion og Pædagogik. Ligeledes har Ministeriet under 23de f. M. begjært mine Ytringer om nogle Udtalelser af Professorene Hartmann og Gade om Seminaristernes Undervisning i Orgelspil.

Uagtet Ministeriet særlig har begjært mine Ytringer med Hensyn til Fordringerne i Religion og Pædagogik, føler jeg mig dog opfordret til ogsaa kortelig at udtale mig om Forslaget i det Hele. Med Examenkommissionen og de indkomne Betænkninger er jeg fuldkommen enig om, at Post 10 i kongelig Anordning af 30te August 1881 bør søges ophævet. Som navnlig fremhævet af Seminarieforstander Provst Tidemand vil mangt et ungt Menneske 5 Aar tilbage i Tiden kunne have bestaaet en Prøve i dette eller hint Fag med særdeles godt Udfald, hvori hans Kundskab paa den Tid, da Karakteren regnes ham tilgode, og da han skal gjøre Brug af den ved Undervisningen, er sunken til næsten lig 0. Men naar Examenkommissionen derhos foreslaar, at almindelig Forberedelsesexamen skulde være en Betingelse for Afgang til at aflægge den egentlige Lærer- eller Lærerindeprøve for Kommissionen, da kan jeg ikke Andet end paa det Stærkeste i Overensstemmelse med næsten alle de indkomne Betænkninger fraraade dette. Navnlig maa jeg ganske slutte mig til det af Seminarieforstander, Professor Schurmann og Docent Fjord udtalte, at Skolelærerstanden ved en saadan Foranstaltning vil staa fare for at miste sin bedste og værdeligste Tilgang af unge Mennesker af Landalmuen, for hvem det er et Fremskridt og en Løstelse at komme ind i denne Stand og dens Gjerning, og hvis tidligere Livsstilling og Væner stemme med de befædne Aar, der bydes dem. Sædetsfor vil det kunne forudses, at mange af Stabefolkningen, der har saa let Afgang til almindelig Forberedelsesexamen, naar de vise sig for ubegavede eller paa anden Maade uskikkede til at naae frem paa andre Veie, ville føle sig henviste til at tage Lærereexamen som et Nødantur i Livets Stikbrud. Det vilde være en stor uoprettelig Ulykke, om Skolelærergjerningen, der kræver saa megen Frisfhed og Udholbenhed, i stort Maal gik over til Mennesker, for hvem det forlods var en Skuffelse ikke at have opnaaet en lettere og fordelagtigere Stilling, og den Forøgelse af Kundskab, som almindelig Forberedelsesexamen vilde tilføre Skolelærerne, er ikke af den Betydning, at man for dens Skyld skulde udsætte sig for denne Fare. Ogsaa maa jeg meget fraraade, at Alderen, i hvilken Examen kan tages, ogsaa for Kvinders Vedkommende ned sættes til 18 Aar. Kvinder i denne Udviklingsalder bør man næppe foranledige til at kaste sig paa en anstrengende Examenslæsning, ei heller til at søge en fast Ansættelse i en ofte ganske isoleret Stil-